

Jakub Sławik

Od wydawcy

Rocznik Teologiczny 57/4, 397-399

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od wydawcy

W dniu 14 kwietnia 2014 roku odbyła się w Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie konferencja naukowa zatytułowana *Hermeneutyka chrześcijańskiej lektury Starego Testamentu*. Organizatorzy chcieli zaferować forum dla ekumenicznej refleksji nad sposobami chrześcijańskiej lektury pierwszej części chrześcijańskiego kanonu, zarówno w aspekcie wewnątrzchrześcijańskim, jak i relacji do społeczności żydowskiej, dla której Biblia Hebrajska również posiada status kanoniczny, dyskutować o tym, jak jako teolodzy podchodzimy do fenomenu dwuczęściowego kanonu. W centrum znalazło się pytanie o chrystologiczną interpretację Starego Testamentu: Co warunkuje czy usprawiedliwia chrystologiczną lekturę Starego Testamentu? A także: Jak wiąże się ona z pozycją Biblii Hebrajskiej i Septuaginty? Czy Holokaust ma, może lub powinien mieć wpływ na refleksję teologiczną nad chrześcijańską lekturą Starego Testamentu?

Do udziału zaproszono rabina dr Gila Nativa z synagogi Beit Warszawa, wieloletniego nauczyciela akademickiego w USA i w Izraelu, który w referacie pt. *Żydowska i chrześcijańska lektura Biblii* zarysował żydowskie postrzeganie interpretacji Tanachu w judaizmie i chrześcijaństwie, podkreślając, że z żydowskiego punktu widzenia pożądana jest nie tylko lektura Biblii Hebrajskiej przez nie-Żydów, ale przede wszystkim realizacja moralnych wskazówek w niej zawartych. O. prof. dr hab. Andrzej Sebastian Jasiński z Uniwersytetu Opolskiego w wystąpieniu zatytułowanym *JHWH Bogiem wojny czy Pasterzem? – w perspektywie lektury chrześcijańskiej* w oparciu o fragmenty Księgi Ezechiela przeciwstawił się stereotypowi, jakoby Stary Testament ukazywał Boga okrutnego i surowego, w przeciwieństwie do dobrego Boga Nowego Testamentu. Ks. prof. dr. hab. Krzysztof Bardski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w referacie *Chrześcijańska lektura Starego*

Testamentu w kluczu symboliki literackiej, odwołując się do przykładów niedosłownej interpretacji Biblii (Grzegorz z Nyssy, komentarz Marcina Lutra do Księgi Rodzaju, papież Franciszek), opowiedział się za prawomocnością interpretacji symbolicznej, w której fragmenty Biblii zostają obdarzane nowym sensem, przy czym interpretacja symboliczna nie może podważać dosłownego znaczenia tekstu. Ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w wystąpieniu *Chrystologiczny dynamizm wybrania Izraela jako klucz do hermeneutyki Starego Testamentu* twierdził, że Biblia Hebrajska jest księgą bez *happy endu*, a tym samym prowadzi do Jezusa Chrystusa, który jest obecny obiektywnie w wielu fragmentach Starego Testamentu (np. w Ps 22). PD dr. Axel Graupner z Uniwersytetu w Bonn w swoich rozważaniach *Ewiger Bund (Gen 17) oder neuer Bund (Jer 31,31-34)? Überlegungen zu einem Grundproblem der Theologie des Alten Testaments im Horizont gesamtbiblischer Theologie* pokazał, że Rdz 17 i Jr 31,31-34 w różny sposób ustosunkowują się do relacji Izraela z Bogiem w obliczu katastrofy wygnania babilońskiego, podtrzymując przekonanie o wiecznym trwaniu przymierza zawartego z patriarchami lub formułując oczekiwanie zawarcia nowego przymierza Boga z Izraelem. Pawłowe $\delta\iota\kappa\alpha\iota\sigma\acute{\upsilon}\nu\eta\ \tau\omicron\upsilon\ \theta\epsilon\omicron\upsilon$ łączy obie te tradycje, rozszerzając obietnicę nowego przymierza na wszystkich ludzi i kombinując ją z trwałością wybrania Izraela. Zbawienie Izraela i wszystkich narodów spełni się w perspektywie eschatologicznej. Prof. dr Stefan Beyerle, dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu w Greifswaldzie, w wykładzie pt. *Die Apokalyptik als "Mutter aller christlichen Theologie" – die Apokalyptik im Alten und Neuen Testament* dowodził, że zasadniczą rolę dla teologii biblijnej odegrała starożytna żydowska apokaliptyka. Nie można zrozumieć przesłania Nowego Testamentu, ograniczając się do kanonu Pisma Świętego w postaci Biblii Hebrajskiej czy Septuaginty, lecz trzeba uwzględnić żydowską apokaliptykę. Ks. dr hab. Stefan Szymik, prof. KUL, w referacie zatytułowanym *Ekumenia hermeneutyk – hermeneutyka ekumenii* zwrócił uwagę na wielość metod interpretacyjnych we wczesnym chrześcijaństwie (stosowanych w Nowym Testamencie), przy czym to ich stosowanie nie było przedmiotem sporów, lecz prawdy Boże, to, jaka jest wola Boża i jak najlepiej Bogu służyć. Dr hab. Jakub Ślawik, prof. ChAT i prodziekan Wydziału Teologicznego, w syntetycznym i podsumowującym wystąpieniu pt. *Stary Testament/Tanach w chrześcijańskiej Biblii* odniósł się do nieporuszanej wcześniej podczas konferencji kwestii znaczenia

tragedii Holokaustu dla interpretacji Biblii, która nie może wypierać się swej odpowiedzialności za formułowane koncepcje. Prezentując trzy współczesne koncepcje dotyczące chrześcijańskiej lektury Starego Testamentu: Christopha Dohmena, Franka Crüsemanna i Waldemara Chrostowskiego, podkreślił, że chrześcijańska interpretacja Starego Testamentu była możliwa tylko przez pryzmat doświadczenia wielkanocnego.

Większość autorów przekazała swoje teksty, po ewentualnych uzupełnieniach, czasami pod zmodyfikowanym tytułem, redakcji „Rocznika Teologicznego”, tak że możemy je zaprezentować w bieżącym zeszycie, mając nadzieję, że staną się one impulsem do dalszych rozważań nad zarysowaną w nich problematyką.

Do bieżącego numeru dodano związany tematycznie tekst rabina Alle-
na S. Mallera (emerytowanego wykładowcy University of Judaism i Loyola Marymont University in Los Angeles) o interpretacji Iz 53, której jedną z inspiracji były doświadczenia Żydów europejskich w XX wieku. Punkt ciężkości spoczywa na odkupieńczym wymiarze męczeństwa Jezusa i narodu żydowskiego. Rabin Maller wzywa przywódców wielkich religii do podjęcia mesjańskiego zadania pojednania.

Jakub Sławik